

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom poštjuna:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „poštah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Zaveže črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo 8 kr. v tobakarnicah na Starom trgu in v Namski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu naročnika pa upravništvu „Soče“: Hilarijanski tiskarni v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi pa se blagovoljno frankujejo. Delavcem in drugim neupoštevajo se naročila sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Deželni zbor goriški.

I. seja, dne 14. oktobra 1890.

Kakor vsi drugi avstrijski zbori, tako je tudi naš goriški zbor 14. t. m. pričel svoje letošnje delovanje. Prva seja je bila istega dne po slovesni sv. maši, katero je imel stolni prošt, msgr. Andrej Jordan; te seje so se vdeležili prevzvišeni knezonadškof, kakor tudi vsi drugi poslanci, zunaj barona Evg. Ritterja, ki je bil zaradi bolezni zadržan. Ob 11. uri in 8 min. odprl je zbor deželni glavar, prevzvišeni grof Coronini s kratkim, pa zelo navdušenim govorom. Najprej je pozdravil gg. poslanca, ki so se spet zbrali v deželni hiši k skupnemu delovanju v prosep in blagor naše dežele; dalje je v italijanskem in slovenskem jeziku z živimi barvami popisal elementarne nezgode, ki so prav letos zadele našo deželo, in omenjal letošnjo slabo letino, vsled katere bodo trpeli vsi kraji poknežene grofije goriško-gradiške; naznanil je tudi, kaj je v tem oziru ukrenil deželni odbor, ki se je s prošnjo obrnil do visoke vlade, da naj bi tudi ona prihitela na pomoč našemu vsled elementarnih nezd in zaporednih slabih letin onemoglemu prebivalstvu. Proti koncu svojega govora se deželni glavar še spominja poroke Nj. Visokosti Marije Valerije, katera se je obhajala to poletje in kateri dan je tudi prebivalstvo naše poknežene grofije iz lastnega nagiba in le iz udanosti do preslavne dinastije povsod slovesno praznovalo, ter končno povabi poslanca, naj ž njim vred vskliknejo „živio“ in „evviva“ na presvetlega cesarja.

Na to deželni glavar kot vladnega komisarja predstavi c. kr. namestnišvenega svetov-

valca vit. Bosizio, ki spet v italijanskem in slovenskem jeziku v imenu visoke vlade pozdravi zbrane poslanca ter zagotavlja, da bode vlada z živim zanimanjem spremljala poslancev delovanje; dalje še dostavi g. vladni zastopnik, da hoče biti on vedno pravi in zvesti tolmač namenov visoke vlade, ki drugega ne želi, kakor da bi se zboljšale moralne in gnotne razmere goriškega prebivalstva.

Potem storita svojo obljubo poslanca Ivančič in dr. Gregorčič, prvi ker se lanskega zborovanja zaradi bolezni ni mogel vdeležiti, drugi pa, ker je bil lani mandat odložil in bil letos spet izvoljen. S tem je bila prva seja končana, in deželni glavar napove drugo sejo za tisti dan popoldan.

II. seja 14. oktobra 1890 ob 4. pop.

Dnevni red: I. Poročilo deželnega odbora o dopolnitvi volitvi ednega deželnega poslanca na Tolminskem. II. Poročilo dež. odbora o proračunih za l. 1891 in o računskih sklepih za l. 1889 vseh deželnih zalogov. III. Poročilo dež. odbora o prošnji učiteljev ljudskih šol za zboljšanje njih gnotnih razmer. IV. Volitev zborovih odsekov.

Predno se preide k dnevnemu redu, naznani prvič deželni glavar peticije in prošnje, katere so došle od posameznikov, občin in cestnih odborov, potem pa da besedo poslanec dr. vitezu Pajerju, ki stavi nujni predlog: Deželni zbor naj izreče pristržno žahvalo Nj. eksc. grofu Coroniniju, ki je o priliki poroke Nj. Visokosti Marije Valerije blagodušno določil, da naj se iz dohodkov, katere bi imel on v tej šestletni deželnozbornski dobi imeti kot deželni glavar, napravi ustanova v podporo one-

moglih delavcev goriške pokrajine. Med utemeljevanjem tega predloga je predsedoval zboru glavarjev namestnik dr. vit. Tonkli. Nujnost predloga, kakor tudi predlog je zbor sprejel z odobravanjem soglasno.

O dopolnitvi volitvi dr. Gregorčiča poroča v imenu dež. odbora dr. Abram, ter predlaga njeno potrditev; predlog se sprejme brez ugovora.

K III. točki dnevnega reda predloži dež. odbor po dr. N. Tonkliju proračun za l. 1891 in računske sklepe za l. 1889, ter predlaga, naj dež. zbor izvoli za presojevanje teh računov odsek sedmih udov, kar dež. zbor tudi sprejme.

Na predlog dež. odbornika dr. Verzeznassi-a se izroči prošnja učiteljev ljudskih šol Tolminskega, Sežanskega, Goriškega in Gradiškega okraja, kakor tudi goriškega mesta pravnemu odseku, ki se ima voliti v tej seji. Predlog se sprejme.

Na to je prešel dež. zbor k IV. točki dnevnega reda, to je k volitvi raznih odsekov. Ker so se bili poslanci obeh narodnosti vže prej dogovorili in zjediniili, zato so se tudi te volitve hitro in gladko vršile. Voljeni so bili v:

Finančni odsek: dr. vit. Tonkli, dr. vit. Maurovich (načelnik), dr. Gregorčič, baron Locatelli, dr. Rojic, Benardelli, dr. Verzeznassi.

Pravni odsek: dr. Abram, Čerin, dr. Nik. Tonkli, dr. vit. Pajer (načelnik), dr. Lovisoni, dr. Verzeznassi, dr. Venuti.

Peticijski odsek: dr. Ivančič, žl. Dottori (načelnik), Mahorčič, Del Torre, dr. Lisjak, dr. Venuti, Kocijančič.

S temi volitvami je bil naznanjeni dnevni red sicer končan, ali pred završenjem seje je

LISTEK.

V spomin na Djakovo.

„Magnificat“... „Duša moja povečuje Gospoda, in duh moj se raduje v Bogu Odrešeniku svojem, ker storil mi je velike reči On, ki je vsemogoč in čigar ime je sveto.“

S temi besedami je začela blažena devica Marija svojo visoko pesem v Elizabetni hiši. In z ravno temi besedami je začel tudi slavni škof Josip Juraj Štrossmayer svojo pridigo v praznik Marijinega rojstva, ko je obhajal štiridesetletni spomin svojega posvečenja v škofa. Naj bodo tudi te borne vrstice posvečene temu spominu.

Omenjeni praznik sedemo o peti v jutro na kola ter se odpeljemo iz Oseka v Djakovo. Kot ptica v zrak letimo po ravni, plodni Slavoniji. Plodni — kajti napojeni s kervjo kerščanske in turške, ki se je prelevala tod. Za nami ostajajo lep obdelane njive, živi tertni nasadi, širni travniki, zelene hrastove šume, in — preden se nadjam — „Evo Djakovo!“ zakliče mi prijatelj. Oarem se, in kaj zagledam? Velikajni božji hram diže se pred mano v nebo kazoč z dvema zvonikoma kakor z dvema perstoma pot v našo boljo domovino nad zvezdami.

V Djakovo smo. Ne vem prav koliko stanovanj ima to ljubo Djakovo, a meni se je zdelo, kakor

bi prišel v Tolmin ali Ajdovščino. Zastoj poprašuješ tu po mazarjih in drugih takih imenitnostih, s katerimi se ponašajo in bahajo mesta današnjih dni. Vsa imenitnost Djakova je v njegovem škofu, v stolni cerkvi in v bogoslovnem učilišču.

Majhno si tedaj, ljubo Djakovo. A le bodi še tako majhno; o tebi se v nekom pomenu vendar lahko reče, kar je rečeno o Betlehemu: „In ti Betlehem... nikakor nisi najmanjši; iz tebe bo izešel vojvoda, ki bo vodil moje ljudstvo.“

Ne meneč se mnogo kaj je na levi in kaj na desni, hitim naravnost tja, od koder vodi slavni škof „svoje ljudstvo“, od koder kliče k spravi razklano slovenstvo, hitim v — stolno cerkev.

Oj to je res „hiša božja“! Stopjvšemu v ta veličajni božji hram zdi se ti, da te je lepota sama objela v svoje naročje in pritisnula na serce. Tu je vse lepo.

Cerkev je zidana v podobi križa. V sredini križa diže se pod krasnim šatorom glavni oltar z dvojno oltarno mizo, visoko nad njim pa vidiš krasno kupolo z latinskimi napisom: „Tu es Petrus“... „Ti si Peter — skala.“ Glavnemu oltaru nasproti, tam, kjer je nameščen v naših cerkvah oltar, je škofovska stolica.

Stranskih oltarov ima cerkev šest. Eden na listni strani je posvečen sv. Ivanu Nepomčanu, eden na evangelijski strani pa svetima Cirilu in Metodu, katerih marmorna kipa stojita v naravni velikosti na oltarju. Metod drži odprto knjigo. Na eni strani čitaš: „Sveti Oče! uzdrži u ime Tvoje sve

one, koje si mi darovao, da budu jedno, košto smo mi medju sobno jedno.“ Ivan XVII. Na drugi strani: „Ius je naš mir, on nas razdvojene u jedno spoji, on zid, koji nas razdruži porušio, on svakomurazkolu medju konac učinio po otajstvu puti svoje“ (po skrivnosti svojega včlovečenja). Efez. 11.10.

Skromno in ponižno opravljen prišel je slavni jubilar ob deveti v cerkev spremljevan od mnogobrojnega duhovništva in mnogih odličnih gostov svetnega stanu, katerim se je pridružil kot nekako peto koló tudi pisec teh bornih vrstic. Začela je velika škofovska maša, pri kateri je odpeval mešan zbor. Petje je bilo dostojno in veličastno, podobno ceciljanskemu. Orglje — brez orkestra — so spremljevale tako rahlo in tiho, da jih je bilo komaj slišati; toliko bolj je bilo pa slišati veličastno petje, katero ni odmevalo le v uhu, marveč tudi v duši vzbujajoč pobožne in svete čute.

Liet in evangelijski pela sta se v hrvaškem jeziku. Po odpetem „credo“ stopil je škof na oltar ter je začel svojo jubilejsko pridigo trajačobo nad eno uro. Če so pridigali tako Avguštin, Zlatousti in Bernardi, opravičena je slava, ki jim jo daje in jim jo bo zmerom dajalo potomstvo.

Po dokončani sv. maši in po odpeti zahvalni pesmi vrnil se je slavni jubilar v spreveda v škofovski dvor, kjer je sprejemal poklanjanje najprej svojih duhovnikov, potem inostranskih in svetne gospode. Nam inostranskim duhovnikom je rekel: „Vra-

pravil dež. poslanec in mestni župan goriški dr. vit. Maurovich se poseben predlog, vsled katerega naj bi se iz udov dež. zbora izvolila deputacija obstoječa iz treh udov, ki naj bi na primoren način še ustmeno izrekla zahvalo p. e. blagorodnemu g. dež. glavarju za zgoraj imenovani blagodušni dar, namenjen onemogli delalcem goriške pokrajine. Za dr. vit. Maurovich-em se oglasi in poprosi za besedo še bar. Locatelli, ter predlaga, naj bi ta deputacija obstajala iz sedem udov. Ker se je dr. vit. Maurovich pridružil zadnjemu predlogu, zato je bil tudi ta sprejet soglasno. V to deputacijo so bili voljeni: dr. vit. Pajer, bar. Locatelli, dr. Dottori, dr. vit. Maurovich, dr. vit. Tonkli, dr. Lisjak, dr. Gregorčič. Tudi med razpravo o teh dveh predlogih in med volitvijo deputacije je spet predsedoval dr. vit. Tonkli; ko je bila ta zadeva končana, prevzame predsedništvo Nj. eks. grof Coronini, ter se z gniljivimi besedami zahvali celemu zboru na tem priznanju omenjenega čina, ter obljubi še dalje delovati po svojih močeh v blagor naše goriške pokrajine.

S tem je bila II. seja letošnjega zasedanja končana; dneva prihodnje seje dež. glavar ni mogel napovedati, ker med tem morajo razni odseki pripravljati tvarino, ki se bode razpravljala v III. seji.

Drugi deželni zbori.

Tržaški deželni zbor zapričel je dne 14. t. m. opoldne svoje zasedanje. Predsedoval je dr. M. Luzatto, ker župan Bazzoni še vedno boleha. Navzoča sta bila tudi c. kr. namestnik vitez Rinaldini in namestniški svetnik baron Conrad. Pozdravil je predsednik zbrane poslance ter zaklical trikratni „živio“ presvetlemu cesarju. Poudarjal je, da se je delovanje odbora, oziroma municipalne delegacije osredotočilo v premotritvanju potrebnih navedb za predstojedi pravrat v gospodarskem tržaškem življenju. Konečno je pozdravil navzočega g. namestnika, na kar je za tudi omenil odpravo proste luke. Naznanja, da bo vlada dež. zboru predložila postavni načrt o nadzoru vanju šolstva. Predsednik vzame to objavo namestnikovo na znanje ter zaključil sejo ob 12¼ uri popoldne.

Kranjski deželni zbor. Povodom otvorjenja deželnega zbora je dne 14. t. m. ob 10. uri daroval sv. mašo pref. g. kanonik Klun, katere se je vdeležila večina slovenskih poslancev. Ob 12 uri je g. deželni glavar dr. Poklukar otvoril sejo. V svojem nagovoru omenja, da je deželni odbor povodom poroke Nj. ces. visokosti nadvojvodinje gospe Marije Valerije z Nj. ces. visokostjo g. nadvojvodo Franciškom Salvatorjem, dalje povodom cesarjevega imenidne in rojstvenega dne izrazil na Najvišjemu mestu čestitanje v imenu dežele kranjske. (Dobro-klici) Dalje omenja, da je osrednja vlada po posredovanju državnih poslancev in sl. dež. vlade zvišala podporo za reveže valed lauske slabe letine.

am vam ljubav za ljubav, štovanje za štovanje mo-
litvu za molitvu“ ter nas je preprijazno povabil k
ljavnostnemu obedu, čemur se ni noban protivil.

Najslovesniši trenutek bil je pri obedu brez dvojbe oni, ko je slavni jubilar vstal ter nazdravil Njega Svetosti papežu. Zagotavljal nas je Njegove ljubezni k nam, vžgal je našo ljubezen k Njemu. Sočutno se je spominjal žalostnega Mu položaja ter je prosil s povzdignanim glasom Boga, naj bi Mu kmalu poslal angelja-rešitelja. Potem je nazdravil Njega Veličanstvu kralju, želeč da bi za zmerom razsvetljevalo ono „viedito Svetlo od vieditoga Svetla, koje razsvetljuje svakoga čovjeka, koji dodje na svijet.“ Obema napitvicama sledil je trikratni gromoviti „živio.“ Iz vsega, kar je slavni jubilar govoril v cerkvi in pri obedu, dihalo je oživljajoča pobožnost in svetost. Navzočim vsenčističnim profesorjem n. p. je živo priporočal naj varujejo in ohranijo kersanski središč njegovim ustanovam v Zagrebu.

O peti popoldne smo se razhajali vsi srečni in veseli, ker smo preživeli dan v družbi svetega škofa. Gospod ga ohrani še 40 let in poživi in srečnega stari na zemlji in ne daj ga v oblast njegovim sovražnikom. Toliko sem hotel napisati — v spomin na Djakovo.

Fabijan kaplan.

Glede zgradob je v prvi vrsti omeniti nova deželna brambrova vojašnica, ki je že malone dozidana; dalje gledališča, ki se ravno zida. Kamniška železnica bo v kratkem zgrajena, dolenska železnica pa je storila gotov korak do izvršitve. Obžalovati pa je, da je vprašanje o posuševanju ljubljanskega barja zagazilo na višjem mestu v „močvirje.“

V letošnjem zasedanju bodeti najvažnejši vprašanja, o katerih bo sklepal deželni zbor, gradnja deželne bolnišnice, s katero je v zvezi tudi višja dež. škola, in dolenska železnica. V nagovoru omenja predsednik poslanec k soglasnemu delovanju in prosi, da bi g. deželni predsednik tudi v prihodnje pedpiral delovanje zbora na korist držale, države in cesarja, kateremu naj velja trikrat: Slava in hoh!

Po tem nagovoru deželnega glavarja pozdravi tudi gospod deželni predsednik baron Winkler v slovenskem in nemškem jeziku zbrane poslance, izražujoč željo, naj bi vsi strožno delovali na korist dežele in obljubnjo, da bode rad podpiral zbor, kolikor spada v njegovo področje.

Bila je predložena razsodba nadsoščita v Gradcu o praviu lastnikov l. ž. Tudi v d. ž. železnici je dobila pravdo dežela, katero je zastopal g. dr. Alfonz Moháč.

Deželnemu zboru j. d. šlo več prošelj, ki so bile iz očene raznim odsekom.

Rediteljema sta bila izvoljena Ianko Keranik in baron Liechtenberg, verifikatorjema St. gnar in dr. Schaffer.

Po izvršenih volitvah v finančni, upravni in gospodarski odsek ter v odsek za letno poročilo končala je seja ob 3¼ uro; prihodnja seja bo v petek.

Deželni zbor štajarski. Ob 10. je mil. gosp. knezoškof lavantinski, dr. Mihael Napotnik, v stolni cerkvi daroval sv. mašo, katere so se vdeležili: ces. namestnik baron K. übeck, dvorni svetovalec grof Chorinsky, svetovalec namestništva, deželni glavar grof Wurmbbrand Stuppach, dež. glavarja namestnik dr. Jurtela, deželni odbor in mnogo poslancev. Po sv. maši sta deželni glavar in njegov namestnik v pisarni ces. namestnika storila slovesno obljubo. Ob 11. uri zbrali so se poslanci v deželni dvorani; med njimi sta bila tudi oba knezoškofa.

Predložena so bila poslancem razni predloži. Cesarski namestnik baron K. übeck je nekako tako-le nagovoril poslance:

Nj. c. kr. apostolsko Veličanstvo cesar je z najvišjim patentom z dne 15. septembra t. l. sklical štajarski deželni zbor na današnji dan. Pozdravijam Vas v imenu cesarske vlade.

Deželni zbor bo sklepal o važnih stvaréh. Tako je važno vprašanje zdravstvena organizacija. Pri vsem pa bo vlada rada podpirala deželni zbor pri vseh vprašanjih na korist dežele in to z vso objektivnostjo po pravici in postavi.

Nato nagovori zbor dež. glavar grof Wurmbbrand. Spominja se poroke nadvojvodinje Marije Valerije, priloda cesarjevega v Gradcu povodom otvorjenja raztave in raznih železniških načrtov, kater je po novi postavi sestavil deželni odbor. Glede na šolstvo omenja nove vsenčistične zgradbe in vpražanje, da bode država prevzela v svojo upravo nekatere srednje šole, ker se deželni troški za šolstvo na leto množe za 50.000 glđ. in so višji direktni davki skoro nemogoči. Deželne priklade se sicer ne bodo zvišale letno, a to davkoplačevalcu malo koristi, ker pa nasprotno rastejo občinske in okrajne priklade. Deželne priklade znašajo 32%, okrajji pa poberejo 700.000 glđ, torej skoro 13%, in občine 3.468.724 glđ. direktnega davka. Deželni odbor se je dalje posvetoval o razpustu okrajnih zastopov, o novem občinskem redu, o administraciji cest, o sredstvih proti tetni uši, o vravnavi rek: Savinje, Mure in Drave i. t. d. Dalje omenja glavar, da bo deželni odbor zopet predložil zdravstveno postavo.

Naposled opomni vse poslance, naj bi se izogibali narodnostnemu prepiru in skupno delovali na korist Štajerske. Voljeni so bili zapisnikarji in verifikatorji. — Druga seja bila je dne 16. t. m. Na dnevem redu bile so volitve raznih odsekov.

Češki deželni zbor. — Tudi v Pragi zbral se je dne 14. t. m. deželni zbor, kateri ima nadaljevati poleti pričetno posvetovalje o nemško-č. š. ki poravnavi. Stranke v češkem taboru so si ožstro nasprotje. Kar so zahtevali Staročehi, to zametavajo Mladočehi in ljudstvo, ki vedno rajši posluša one, ki več obetajo, ne gleda na to, ali je obljubljeno tudi dosegljivo ali ne, je tedaj bolj poslušno Mladočehom staremu zaslužnemu domoljubu dr. Rieger-ju pa kriči: križajte ga! — Kaj bode konec tem zmešnjavam, to Bog vedi. Eno pa je danes gotovo: ako vlada ne dovoli češčine kot notranji uradni jezik za češke okraje, potem tudi staročehi zavijejo poravnavo. Češki cesarski namestnik bil je pred par dnevi na Du-

naji ter je ministerskemu predsedniku grofu Taffeju priporočal, naj pride v Prago, pa sedaj še ni znano, kaj stori grof Taaffe.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Primorje. Tržaška deputacija, njej na čelu znani dr. Dompieri, bila je na Dunaji pri cesarju in raznih ministrih, da ondi na najvišjem mestu predloži svoje želje, da bi se Trstu zagotovili zanesljivejši pogoji za narodno gospodarski napredek. Cesar je milostno sprejel deputacijo, ter poudarjal, kako mu je pri srcu razvoj Trsta; pričakuje pa od vlade pojasnila glede Lloyda in železnice Trst-Loka-Celovec. Pri ministrih pa Tržačani niso zvedeli nič gotovega; grof Taaffe je celo porabil priliko ter izrazil željo, naj bi Italijani v Trstu vsikdar ponosno dvigali avstrijsko zastavo ter se tesno oklepali vladarske naše rodovine.

Dalmacija. Novim namestnikom Dalmacije je imenovan podmaršal Emil David pl. Rohnfeld, namestnik kornega poveljnika in deželnega načelnika v Bosni in Hercegovini. — Bajamonti, znani strah dalmatinskih Hrvatov, je v preiskavi zaradi goljufije in izneverjenja pri akcijskem društvu: „Associazione Dalmatica“.

Nižje-Avstrijsko. Deželni zbor nižje-avstrijski šteje 72 poslancev, kateri so bili dozaj skoraj vsi liberalci. Po zadnjih volitvah imajo liberalci 44, protiliberalci pa 26 glasov; dva poslance se ne prištevata nobeni stranki. — Za deželnega maršala je zopet imenovan grof Kinsky in za njegovega namestnika v vodstvu deželnega zbora dunajski župan, dr. Prix. Pričakovati je bilo, da bo namestnik protiliberalci.

Cesarski namestnik je predložil v deželnem zboru nižje-avstrijskem postavo z ozirom na združenje nekaterih občin z Dunajem, ter omenil, da hoče vlada osvoboditi Dunaj vezij ter mu dati prosto ozemlje, katero bode v njegov nadaljni razvoj.

Češko. Vodje staročehi dr. Rieger, dr. Mattuš, dr. Trojan, dr. Škarda, dr. Tonner so imeli dne 9. t. m. posvetovanje o položaji ter o načinu, kako bi se zamoglo najugodnejše v prihodnjem deželnozborskem zasedanju pospeševati gmotne in duševne koristi češkega naroda. — Dne 13. t. m. imele so posvetovanje vse stranke. Odsek nemških zaupnih mož je sklenil popolnoma molčati o svojih sklepih, kateri se bodo predložili nemškim deželnim poslancem. Staročehi so sklenili nadaljevati posvetovanje o vladnih predlogih z ozirom na razdelitev deželne kulturenega sveta. Mladočehi so sklenili, da takoj začnejo posvetovanje o predlogih, tičočih se zadnje povodnji, toda z ozirom na spravo počakati mnenja Staročehov.

Ogrsko. V ponedeljek dne 6. t. m. so v Aradu odkrili spomenik, katerega je madžarski narod postavil onim „mučenikom“, ki so se borili za madžarsko svobodo in bili dne 6. oktobra 1849 v Aradu ustreljeni in obešeni, ker so kot avstrijski častniki zapustili zastavo cesarsko in pristopili k ustašem. „Obzor“ po vsej pravici obsoja one hrvatske zastopnike, ki so položili o tej priliki vence na grob. — Kako da so se razmere spremenile, kaže nam to, da zahtevajo nekateri madžarski listi, da se ima ločiti iz cesarskih dvornih muzejev, knjižnic, starinskih zbirk in celo iz cesarske dvorne zakladnice na Dunaji vse to, kar spominja na Ogrsko, ter prinesiti v kraljevi dvor v Budimpešto. — Ali resno ali v smešenje te zahteve, tirjajo „Narodni Listy“ ravno to za Češko. — V drž. zboru v Budimpeštu ima grof Szapary in njegova vlada veliko večino poslancev za-se. Morda pridobi vlada tudi opozicijo s tem, da po razkazu ministra za državne finance državni proračun za 1891 nima več primanjkleja. Če ostane le tudi vse res!

Vnanje dežela.

Italija. V Rimu bilo je dne 4. t. m. na čast imendnevu cesarja Franca Jožefa I. v cerkvi „Santa Maria dell'anima“ cerkveno opravilo, pri katerem so bili vsi člani avstro-ogerskega veleposestništva. Pred mašo so irredentovci, ne da bi bil kdo to pobalinstvo zapazil, na vse stebre v cerkvi nalepili irredentovski simbol: dvoglavnega orla prebodenega z italijanskim mečem. S streh so pa pri odhodu članov veleposlaništva iz cerkve metali belo-rudeče-zelene listke z napisi: „Viva Trento e Trieste! Abasso l'Austria!“ — Pri banketu v Florencu dne 8. t. m. bili so vsi ministri. Crispijev govor bil je živahno odobran. V govoru izjavlja, da je irredentizem zdaj najškodljivejša zmeta v Italiji, ker bi vtegnil spraviti obstanek naroda v nevarnost. Glavni smoter irredentovske agitacije je zrušenje tripelaljanice. Pri tem nevedé podpirajo ono stranko, ki upa, da se bo po prenehanji tripelaljanice zopet ustanovila papeževa posvetna oblast in se zopet sklenila zveza katoliških držav na korist Vatikanu. — Ako bi ne bila papeževa posvetna oblast legalna, bi Crispija ta zadeva ne skrbela!

Nemčija. Vojni minister, Nemčije general du Verdy, je odstopil in na njegovo mesto prišel je general Kaltenborn Strahau. Prememba menda nima političnega pomena. — V Koburgu, nemški državi, se je ustavil rezervist vojaškemu povelju in nekdo iz med moštva je zaklical „hoch“ socialni demokraciji.

Srbija. Vse kaže, da je Milanu Obrenoviću, bivšemu kralju Srbije, žal, da je odložil kraljevo krono. Sedaj biva v Srbiji, in tirja naj mu vlada izroči najvišje poveljništvo čez armado; vlada pa ima pomisleke. — „Pol. Corr.“ poroča iz Belega grada, da namerava Milan odpotovati v inozemstvo.

Črna gora. Iz Cetinje se poroča „Pol. Corr.“, da je kupil ruski car od neke velike družbe ogromno ladijo „Jaroslavlj“ za 300.000 rubljev ter jo podaril knezu črnogorskemu Nikoli I.

Španija. Katoliški kongres v Saragosi bil je dne 9. t. m. končan. Sprejeli so resolucijo, v kateri se ugovarja proti verski prostosti, vojaški dolžnosti semenišnikov, zaklepa se verska zveza, prepoved nekatoliških šol, nedeljski počitek in neomejena pravica posestva za sv. cerkev.

Francija. Neka stranka francoskih framssonov gleda težko samostane in dela z vso silo na to, da se odpravijo. Sedanji vladi pa ni to prav po volji, ker se boji, da jih ljudstvo samo vzame v svoje varstvo in potem še manj mara za republiko. — Francija je sklenila mir z dehomejskim kraljem.

Švica. V Tesinu je zopet prevzela prejšnja vlada vodstvo kantonskih poslov.

Rusija. „Nov. Vremja“ javlja: Zgradba sibirské železnice je za gotovo sklenjena in se bo nemudoma pričela. Rečeni list poudarja strateško in trgovinsko važnost sibirské železnice, katero bo najbrže erar sam gradil.

Amerika. V Ameriki so skoraj vse vlade stopile v neko zvezo glede colnine in kakor vse kaže, v Ameriko znanprej Evropejci ne bodo prodali več veliko obrtnih izdelkov, pač pa bodo od ondot vdobili blaga več, kakor jim bo ljubo. Amerikanci so namreč zvišali colnino na vse izdelke, ki pridejo iz Evrope, znižali pa na več odstotkov colnino na blago, ki se izpelje v Evropo. Po vrhu pa se še plača colnina samo v zlatu. — Vojna med Guatemalo in Salvadormem se je vnela na novo.

Domače novice.

Imenovanje. Za svetovalec pri o. kr. okrožnem sodišču v Rovinju je imenovan o. kr. okrajni sodnik v Tolminu, Fr. Cadrig, in za tajnika pri deželnem sodišču v Trstu pa sodniški pristav J. Maver.

Toliko potrebni in zaželeni dež je v sredo večer in večer popoldne po 45 dneh vendar dobrodeljno spral nadležni prah in tudi zemljo je precej namočil. Po noči je pa sneg hribe pobelil.

Peto lekarnico je dne 11. t. m. odprl g. Alojzij Giulich v ulici Rabatišče št. 16 v palači grofa Coronini. Več o tem pove današnji inšert.

Parni tramvaj na Opčino in v Sežano. Trgovinsko ministrstvo dalo je, kakor poroča „Tr. Ztg.“ g. Duméau-u, zastopniku raznih bank in tovarov, koncesijo za dela, potrebna k zgradbi parnega tramvaja iz Trsta do Opčine in Sežane. Daljava po veliki državni cesti znaša 11 kilometrov; s tramvajem na tej cesti se bo potrebovalo pa le pišle ure iz Trsta do Sežane.

Trgovci v Trstu ki imajo slovenske napise, so večinoma v strahu, da jim jih pomaže laška druhal. V novejšem času so že nekatere osebe zaradi tega kaznovali. Mogoče, da pustijo znanprej slovenske napise pri miru.

Trtno uš so zasledili v vinogradih na Vrdeci pri Trstu.

Mesto Pulje je v zadnjih desetletjih naraslo od 1200 na 33000 prebivalcev. Za vse to ljudstvo sti dve prvotni cerkvi v starem mestu že nekaj premajhni; posebno je pa ena cerkev prav potrebna v predmestju „S. Policarpo“, ki bi bilo lakko mesto samo za se in kjer stanuje veliko družin o. in kr. mornarice, kjer je veliko šol za moške in ženske, kjer stanuje del vojaške posadke in je slednjič bivališče raznovrstnih delavcev, katerih število od dne do dne narašča in kjer dozdaj še ni nobene cerkve. — Ker je puljska občina sama na sebi prevelika, zato je Nj. Ces. in Kr. Vrhovstvo milostivo dovolilo, da se nabirajo prostovoljni darovi za zidanje prepotrebne cerkve po načrtu g. barona F. Š. Schmidt, o. kr. stavbenega nadzvetovaleca na Dunaji. Predvarjeni stroški za stavišče in zidanje namerovane nove cerkve, ki bi imela biti posvečena M. D., znašajo 99.600 gld.

V ta namen sestavil se je odbor, kojemu na čelu je kot častni predsednik dunajski knežadski of. dr. Ant. Gruscha in kot predsednik admiral baron Š. Sterneck, in ta odbor je razposlal vsem javnim listom poziv v ponrej omenjenemu znanju s prošnjo, naj bi njihova uradništva nabirala preste dozneske za zidanje omenjene cerkve.

Uradništvo našega lista radovoljno sprejme vsak dar v ta namen, ga bo v listu tudi objavilo in ga pošlje prezidijalni pisarnici o. in kr. oddelka mornarice na Dunaji, (Praesidial Kanzlei der k. u. k. Marine Section in Wien, IX. Währingerstrasse N. o 6) kamor blagodušni darovatelji doneske lahko tudi naravnost pošljejo.

Županom v Pazinu izvoljen je bil dne 9. t. m. deželnega glavarja namestnik g. dr. Anton Dukić, odvetnik v Pazinu.

Suša v Opatiji je vzročila toliko pomanjkanje vode, da jo morajo iz Reke po barkah dovažati. To pomanjkanje pitne vode doneslo je nekemu vozniku lep dobiček. Naložil je na svoj prazen voz sodček čiste vode in jo je prodajal na cesti proti Opatiji po 10 kr. skaf. Sodček je kmalo izpraznil. Ponavljal je to večkrat in do večera je 24 gld. shranil.

Razne vesti.

Profesor o. Hrovat. ki je bil še edini profesor-frančiškan na državni gimnaziji v Rudolfovem, dobil je povodom svojega umirovljenja zlat križic za zasluge s krono.

Nov shod poslancev. Kakor se poroča iz Zagreba nameravajo sklicati na Reki še bolj mnogoštevilen shod poslancev, kakor je bil Ljubljanski. Se sli bi se onda poslanci iz Dalmacije, Hrvatske in Istre. Povabili se bodo tudi slovenski poslanci.

Karlovi most v Pragi, katerega je bila povodnja, kakor smo poročali, deloma zrušila, so začeli podirati. Med podiranjem sesul se je del oboka; ranjenih je bilo o tej priliki 14 oseb, med temi dva žensko-častnika. Na petem oboku pokazala se je nova poka; bati se je, da se porušite obe na tem oboku postavljeni stolpi. Vojaki želijo neprenehoma odražajo razvalina. Šesti stebor se je močno nagnil.

Volitev deželnega poslanca namesto ranjega Seebacharja bo dne 18. oktobra v Celovcu. K temu volilnemu okraju spadajo sodniški okraji: Borovlje (slovenski), Trg (nemški) in Celovec (mešan). V vsem volilnem okraju je do 30.000 Slovencev in 28.000 Nemcev. Nemci so složi, Slovenci pa razdeljeni na katoliško-konservativne in liberalno-nemškotarske; zaradi tega priporoča „Mir“, naj slovenski možje ne gredo na volišče.

Ljubljanski uradni list objavil je odgovor na pismo spomenico, katero je deputacija izročila dne 27. sept. g. deželnemu predsedniku o izreku g. Künigla. V odgovoru omenja o. kr. deželno predsedništvo, da so bili g. grof Künigl in še štirje drugi, ki so sedeli pri isti mizi, zaslišani kot prič. Iz soglasnih izjav da se povzeta, da se ni govorilo ne o Slovenceh ne o Slovanih sploh, temveč o bosanskih Slovanih, katerih razloček med muhamedanci, katoliki in pravoslavni se je naglašal; da so ostre besede vladnega uradnika letale le na pravoslavne zaradi sovražnega vedenja nasproti Avstriji in njeni armadi itd.; — Pač več kot jalov zagovor!

Nemškutarji v Pliberku na Korolškem so dne 5. t. tako divjali, da támošnja podružnica sv. Cirila in Metoda ni imela svoje slavnosti na šest osemstvega godu v mestu, ampak v sosednjem Smihelji.

Svetovna razstava na Dunaji. Sestavil se je menda odbor, ki hoče ob cesarjevi petdesetletnici (leta 1898) na Dunaji prirediti svetovno razstavo, katere stroški bi znesli 25 milijonov gold.

Glasbena Matica v Ljubljani vabi k rednemu običnemu zboru, kateri bo dne 18. oktobra t. l. v društvenih prostorih (špitalske ulice Pernetova hiša) ob 7. uri zvečer. Vpored: Nagovor pravosodnika. 2. Poročilo tajnikovo o društvenih delovanjih. 3. Poročilo blegajnikov. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamni nasveti. — Cast. gg. člani uljudno posimo, da se tega zbora muogostevlino udeležiti izvolijo. — Odbor. „Glasbena Matica“ je ta dni razposlala svojim članom: 3 „Ave Maria“ na en glas s orgljami ali s harmonijem, katere je zložil Anton Nedvčd, IV. zvezek teoretično praktične klavirske šole, spisal Anton Foerster. Cena 4. zvezku klavirske šole je 1 gl. 30 kr. in narodne pesmi z napovi, nabral Sr. Malenčok, čveteroglasno postavil F. Gerbič.

Eksplozija smodnišnice v Wilmingtonu (Delaware) v Ameriki razletela je dne 7. t. m. smodnišnica Dupontova v zrak. V edni sekundi je posloplje, ki je bilo eno največjih, kar zginilo, ter je bilo razrušenih še pet osamljenih magazinov. Na 500 metrov na okoli je vse uničeno, nad 50 delavskih hiš razrušenih, stoletna drevesa s koreninami izravana. 1. t. d. 11 delavcev raznesenih je na drobne kosce, 14 drugih oseb je bilo ubitih, mnogo jih je zgorelo, nekatere zadušil je puh. Teško ranjenih je 40, lahko poškodovanih nad 150.

Osemnajstnevno spanje. Iz Canes-a blizu Nizze se je poročalo pred nekaj dnevi, da odu 22 letna deklica z imenom Pavlina Woiguer že 18 dni zaporedoma spi v nekaki omotici. Dvakrat na dan odpre malo oči, potem pa takoj zopet zaspi. Truplo jej buja vidno od dne do dne.

Iz živalskega življenja. Stanley pripoveduje v svrjem najnovejšem delu, da je videl v Afriki šimpanze, ki po noči z bakljami svetijo, ko hodijo sadje kroat. — Darwinisti, kaj želite še več!

Štiri leta spi. Iz vasi Scamkov pri Bremeu poroča se o dekhci, ki že štiri leta spi. Že pred petimi leti je bila zaspala, pa se je bila za tri dni prebudila 1886. Odkar je vnovič zaspala, se pa več ne prebudi. Hrano dobiva ob določenih časih; na videz je popolnoma zdrava.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

Teodor Slabanja

rebrar v Gorici, ulica Moralli št. 17.

priporoča se vljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstrane, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebri. Na blagovljino vprašanje radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

Weisse Seidenstoffe von
60 kr. bis 11.45 p. Metter — glatt
 und gemustert (ca. 150 versch.
 Qual.) — vers. roben- und stickw. in porto-u.
 selbst bei der Fabrik-Dépôt G. Hennberg (K.
 u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster ungek-
 and. Briefe kosten 10 kr. Porto.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6.

Predejam po najnižji ceni vse, kar je po-
 treba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige
 in druge. Imam v zalogi tiskovine za občin-
 ske vrste, šolske, molitvene knjige, liste ilu-
 strovane in na modo, slovenska dela vseh
 strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno
 in najceneje.

Nadejaje se mnogih naročil se priporočam
 z odličnim spoštovanjem

Se priporočam dalje svojo največjo in
 najcenejšo zalogo vseh šolskih knjig in
 pisne priprave za mestne in ljudske šole.

J. Pallich.

Prve skladišče. — V Raštelji št. 2/25

JOSIP CULOT

V GORICI.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem
 dobil na veliko izbiro čevljev, čevljičev,
 škorenj, velikih čevljev in šlap sè sukna,
 klobučine in usnja vsake velikosti za otro-
 ke male in velike in za odrasle s pod-
 plati in brez njih in tudi z ličnim us-
 njem znotraj in sicer vse to letošnje blago.

Bogata zaloga: celuloidnih zavratnikov in
 zapetnikov za duhovnike, meščane in vojake;
 podobio, rožnih vencev, svetinj; cigaretnega
 papirja nove vrste; okvirjev s papirja z vsem,
 kar je treba, s papirja zlate, sreberne in rud-
 nake barve; lepoticija, dišav; vsake vrste
 igrač na veliko izbiro za dečke in deklice;
 raznoličnih kovčegov in popotnih torb za gospe
 in gospode; vsakovrstnih čevljev, šolnov in
 šolničkov malih in velikih za moške in žen-
 ske; vrhu tega vsakovrstnih galantarji ličnih
 in navadnih na veliko izbiro.

Velika in Mala Pratika
 Slovenske ut J. BLAZNIK OVI
 v Ljubljani.

Prve skladišče. — V Raštelji št. 2/25

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem odprl lekarnico v ulici
 Rabatišče (via Rabatta) št. 16 v Coroninjevi palači pod imenom

Farmacia Braunizer

v zakupu

Alojzija Gliubich.

Ker sem priskrbel to lekarnico z vsem, kar dandanašnji zahteva zdravniško, ranocel-
 niško in lekarniško znanstvo, nadejam se, da me bodo podpirali p. n. gospodi zdravniki
 in slavno občinstvo.

V GORICI, 11. oktobra 1890.

Alojzij Gliubich

kemik in lekarničar.

Največja zaloga
 ŠIVALNIH STROJEV,
JAN. JAX.

Ljubljana.

Na mesečne obroke po
 4 do 5 gld.

ŠESTLETNO JAMSTVO.

Pouk brezplačno.

ZASTOPNIK v Gorici je mehanik Ignacij Sau-
 nig. Nunska ulica 14.

Izdaten, stalen, postransk
 dohodek si lahko prislužijo spo-
 sobne in zanesljive osebe (do-
 služenim žendarmom se daje pred-
 nost), ki pridejo večkrat z občin-
 štvom v dotiko.

Poprašuje se:

„G. S. 1890,“ Graz postlage. ad.

Pošilja poštne prost!

Strelovode

v ognju pozlačeno najboljše iznajdbe s pla-
 tinovo iglo ali brez nje kakor tudi vsako-
 vrstno enako popravo in pozlačenje priporoča
 po najnižjih cenah

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici,
 ulica Morelli 17.

Vozilni listi

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik društva
 „Red Star Linie“ iz Antwerpen-a

naravnost v

New York & Philadelphia

priznan od visoke c. k. avstrij. vlade.

Pojasnila daje:

priznana zastopstvo

Ludwig Wielich

in Wien, V, Weyringergasse 17

ali
Josef Strasser

Speditionsb. für die k. k. Oest. Staatsbahnen in
 Innsbruck.

Nunske ulici št. 9.

Za vseh vernih duš dan PRIPOROČA

svojo veliko zalogo najbolj okusno napravljenih
 nagrobnik vencev, kakor tudi trakove z vsako-
 vrstnimi napisi po najnižji ceni

Karolina Riesner
 v nunske ulici šte. 9.

Coppag & Skert

Glavna Zaloga

Semeniška ulica 12.

obse pomata trgovina knjig, umetnin, muzikalij
 in papirja

v Gorici.

Podružnica

Na Travniku 14.

Priporoča slavnemu občinstvu svojo pomnoženo zalogo uradnega, listnega,
 tiskarskega in zavojnega papirja.

Največa zbirka vradnih, šolskih, risalnih in slikarskih potrebščin.

Mnogobrojna zbirka mašnih in molitvenih knjig.

Trgovcem in prekupcem že poseben edbitek

(TOČNA POTREŽBA)